

ניתן לקבל את הגליון
במייל, ע"י שליחת בקשה
לדוא"ל של המערכת.

מים זכים

דורשי רשומות אמרו 'אין מים אלא תורה'
שנאמר 'הו'י כל צמא לכו למים' (ב"ק פב.)

פרשת במדבר

בכדי שהתלמידים יוכלו לראות את הפה של המגיד שיעור בשעה שלומדים ממנו תורה.

אמנם באמת יל"ע טובא בזה, מהו הטעם שצריכים לראות את הרב בשעה שלומדים ממנו תורה, ומצינו בזה ג' ביאורים שונים, וכדלהלן.

- ג -

א. **הכותב בעיון יעקב** (שם) הביא (וכן הובא בבאר שבע שם), **שהרמ"ה** פירש את דברי רב משרשיא יוכי יתביתו קמיה חזו לפומיה, בזה"ל: **'כדי שלא תסיוח דעתכם מדבריו, ותשמעו את כל הדברים מתחילה ועד סוף, דכתוב והו' עניןך רואות את מוריך', עכ"ל.**

והנה לפי טעם זה מבואר, שכל העניין להסתכל על הפה של הרב בשעה שלומדים ממנו תורה, זהו רק בכדי שיוכלו לשמוע טוב את כל דברי הרב, ובכדי שלא יסיוחו דעת מלהקשיב לו, - **ומעתה לפי"ז בנידו"ד יתכן לומר, שאין שום חיסרון למגיד שיעור לחבוש מסיכה שתסתיר את הפה שלו, כיון שאין העניין לראות בדווקא את הפה של הרב, - אלא עיקר העניין שצריך להסתכל על הרב בעת השיעור הוא, בכדי שלא יסיוחו דעת מלהקשיב לו, ושישמעו טוב את כל דבריו.**

וגם אם נניח שבחבישת מסיכה התלמידים לא ישמעו טוב את כל דברי הרב, אכתי י"ל **דבמקום שהרב מוסר את השיעור דרך רמקול, אזי די בזה שהם רואים ומסתכלים על הרב שעומד לפניהם, ואע"פ שהפה שלו מוסתר ע"י המסיכה, ואין בזה שום חיסרון.**

- ד -

ב. **אמנם המהרש"א** (שם) ביאר את העניין שצריך להסתכל בפני הרב בזה"ל, **'הוא, שהדיבור של אדם משתנה, ומשתמע לפעמים לתרי אפי, אבל מתוך עקימת שפתיים וקריצת עיניים שבאדם, לפעמים יש להבין כוונתו של המדבר, וז"ש והו' עניןך רואות לפנים את מוריך המורה לך כוונת המדבר', עכ"ל.**

ומעתה לפי טעם זה ודאי שיש חיסרון בחבישת מסיכה שמסתירה את הפה, כיון שזה יגרום לחיסרון בהבנה של השומעים, שהרי הם לא יוכלו לראות את עקימת שפתיו.

ג. **והנה בדרשות הר"ן** (הדרוש השיני) ביאר את העניין שצריך להסתכל בפני הרב בדרך סגולות וז"ל, **'כי כפי השפע הנשפע לרב הנראה בפנים כמו שאמר הכתוב 'חכמת אדם תאיר פניו, יהי' שופע על התלמיד יותר כאשר יקבלהו, עי"ש.**

וכע"ז כתב בשו"ת הרדב"ז (חי"ג סי' תעב) וז"ל, **'עוד אמרו בספרי החכמה, כי בהיות האדם מתכוון אל רבו ונתן אליו ליבו, תתקשר נפשו בנפשו, ויחול עליו מהשפע אשר עליו, והיה לו נפש תירה... וזה הוא שנאמר והו' עניןך רואות את מוריך...', עי"ש.**

ומעתה גם לפי טעם זה יש מקום לומר, שיש עניין שהתלמידים יראו את כל הפנים של הרב, בכדי שיזכו ביותר שיחול עליהם מהשפע של רבם, ודו"ק ואכמ"ל.

להקלטת תגובות והערות: קו 'מים זכים' 02-633-5850

הנה בשבועות האחרונים התעוררו כמה וכמה נידונים חדשים מחמת המצב השורר בארץ, ובימים האחרונים עם חזרת התלמידים להיכלי הישיבות הקדושות, התעורר נידון חדש וכדלהלן.

כידוע מחמת המצב השורר בארץ הורו הרופאים, שכאשר יוצאים מהבית צריכים לחבוש מסכות, בכדי לשמור על בריאות הפרט והכלל, - וכעת עם חזרת התלמידים לישיבות הקדושות, יש לדון לגבי מגידי השיעורים, האם הם יכולים לחבוש מסכות מבד, באופן שהמסיכה תסתיר חצי מפניהם.

אוי"ד שמן הראוי שמגידי השיעורים יחבשו מסיכה שקופה (באופן שלא יהי' בזה מפגע בריאותי), כיון דקיי"ל דיש עניין גדול לראות את הרב בשעה שלומדים ממנו תורה, משום 'והו' עניןך רואות את מוריך', - וכן קיי"ל בשו"ע (יו"ד סי' רמו, ט) וז"ל, 'כיצד מלמדין, הרב יושב בראש והתלמידים לפניו מוקפים כעטרה, כדי שיהיו כולם רואים את הרב ושומעין דבריו' (וע"י בביאור הגר"א שם).

ויש לפלפל טובא בזה, וכדלהלן.

- א -

דהנה בפרשת כי תשא (לד, לג-לה) איתא, שלאחר שקרן עור פניו של משה רבינו, הוא שם על פניו מסוה (והיינו, שהי' מכסה פניו בבגד, בכדי שלא יזונו כולם עיניהם מקרני ההוד), - אך בזמן שמשוה רבינו הי' מלמד תורה לעם ישראל, הוא הי' מסיר את המסוה מעל פניו עד שהי' מסיים ללמד, ואז הי' שם על פניו שוב את המסוה, עי"ש.

ויעוי' בחזקוני ובספרונו (שם) שפירשו את העניין בזה, שבשעה שמשוה לימד תורה לעם ישראל הוא הי' מסיר את המסוה מעל פניו משום 'והיו עיניך רואות את מוריך', שצריכים לראות את הרב בשעה שלומדים ממנו תורה, עי"ש.

ומעתה יל"ע כאשר המגיד שיעור חובש מסיכה מבד, באופן שהמסיכה מסתירה חצי מפניו, האם יש בזה חיסרון שאין מתקיים בזה 'והיו עיניך רואות את מוריך', - אוי"ד שכל מה שמצינו במשה רבינו, שהוצרך להסיר את המסוה מעל פניו בשעה שלימד תורה לבני"ג, זהו רק משום שהמסוה הסתיר את כל הפנים שלו, (וע"י בחזקוני שמבואר בדבריו, שהמסוה כיסה גם את עיניו של משה רבינו, והוא לא יכל לראות בשעה ששם את המסוה על פניו, עי"ש), - אך בנידו"ד שהמסיכות מסתירות רק את הפה והחוטם, אכתי יל"ע האם יש בזה חיסרון משום 'והיו עיניך רואות את מוריך'.

- ב -

והנה איתא בגמ' (הוריות יב,) 'אמר להו רב משרשיא לבניה... וכי יתביתו קמיה (רבייכו) חזו לפומיה דכתוב והו' עניןך רואות את מוריך' עי"ש, - ולכאוי' מבואר בזה שצריכים לראות את הפה של הרב בשעה שלומדים ממנו תורה, - וא"כ לפי"ז לכאוי' י"ל, **שראי למגידי השיעורים לחבוש מסיכה שקופה,**